

Ведернікова Т. В.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ТА БРИТАНСЬКИХ СЛЕНГІЗМІВ

У статті проаналізовано особливості вживання та функціонування молодіжного сленгу американського та британського варіанта англійської мови. Висвітлено походження поняття «сленг», проаналізовано його види, семантичні та функціональні особливості сленгових лексичних одиниць, визначено семантичні відмінності між сленгом та іншими шарами низьковживаної лексики, названо особливості їх класифікацій та досліджено сленгізми в різноманітних сферах спілкування. Сленг – це лексика розмовного типу, яку вважають нижчою від загальноживаного стандарту; це слова, що у стандартній мові не вживають або вони мають своєрідний зміст. Постулюється ідея, що сленгізми належать до нелітературної, пасивної, стилістично забарвленої лексики низького стилю, зниженого стилістичного тону та безперервно оновлюються. У роботі зазначено, що сленгізми вирізняються: експресивністю, грубуватістю, жартівливістю, відтінком ігнорування, що мають не диференційований, а описовий характер і можуть бути застосовані до всіх шарів лексики зниженого стилістичного тону. Сленгові слова та вирази емоційно забарвлені та часто вживані в переносному значенні. Сленг – це частина лексики, яка надто швидко змінюється за значенням. Якщо слово або вираз втрачає новизну, то його змінює новий сленг. Це альтернативна лексика. Сленг не може існувати в минулому, він постійно оновлюється. Молодіжний сленг вирізняється жвавістю, гнучкістю й несподіваною дотепністю. Сленг – це постійне словотворення, в основі якого лежить принцип мовної гри. Засвідчено, що сленг має широкий діапазон уживання. Багато людей, особливо молодь, уживають сленг у своєму мовленні тому, що бажають бути сучасними, стильними. Інші користуються сленгом як засобом спілкування, який має відтінок відвертості, неформальності, виражає товарицькість і легкість спілкування.

Ключові слова: сленг, сленгізм, американська англійська мова, жаргонізми, неологізми, скорочення.

Постановка проблеми. Сленг – один зі складників процесу розвитку мови, її поповнення, різноманіття. Молодіжний сленг є в кожній мові, відбиває її національно-культурну специфіку та самобутність, найбільш жваво реагує на події життя, підхоплює і відображає нові явища, змінюється в процесі їх перетворень. Сленг використовують не тільки у мовленні представників різноманітних верств населення, а й у художній літературі, у засобах масової інформації (газетах, журналах, телебаченні), а також на сцені й у рекламі. Роль сленгу неухильно зростає, оскільки сленгізми – часто вживані лексичні одиниці, що проникають у мовлення, їм притаманний інноваційний потенціал, що привертає до себе особливу увагу, навіть якщо ці лексичні одиниці є елементами контркультури. Сучасний англійський сленг становить 10–20% словника американця. Він притаманний мовленню у Великій Британії, Австралії, Канаді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сленгова лексика вже давно є об'єктом уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних лінгвістів, тому що

активно використовується носіями мови, постійно поповнюється новими словами і виразами і, відповідно, може бути достовірним джерелом інформації про мовні фактори. Теоретичні дослідження таких учених, як Е. Партрідж, І. Гальперін, Г. Менкен, В. Вілюман, М. Маковський, В. Балабін, О. Клименко, У. Потятиник, Г. Іванова, присвячені різним аспектам сленгу. Питання сленгізмів досліджували для укладання різноманітних підручників із лексикології та стилістики англійської мови й англійських словників. У сучасному суспільстві відбуваються безперервні зміни, з'являються нові сленгові одиниці, використовувані у мовленні молодих людей, що потребують постійного вивчення та детального аналізу.

Аналіз наукових джерел із проблеми дослідження довів, що вітчизняні та зарубіжні дослідники розглядають молодіжний сленг як компонент більш ширшого поняття «сленг», яке трактують як: досить синкретичне мовне утворення, що включає загальний масив розмовної емоційно-експресивної лексики, яка не відображена у сучасній

лексикографічній практиці [9]; суто розмовні слова і вирази з грубуватим або жартівливим емоційним забарвленням, ще не апробовані в літературній мові [1]; розмовні неологізми, що легко переходять у прошарок загальноживаної літературної розмовної лексики [2]; німецькі, нестійкі, ніяк не кодифіковані, а часто й зовсім невпорядковані й випадкові сукупності лексем, що відображають суспільну свідомість людей, які належать до певного соціального або професійного середовища. Завдяки їх використанню створюється ефект новизни, незвичайності, відмінності від визнаних зразків, передається певний настрій мовця, висловлюванню додається конкретність, жвавість, виразність, точність, стислість, образність, є можливість уникнути штамів, кліше [6].

Постановка завдання. Мета статті – окреслити ознаки сучасного молодіжного сленгу, виокремити особливі риси та відмінності американського та британського варіантів сленгу, визначити шляхи його відтворення в англійській мові.

Виклад основного матеріалу. Саме поняття «сленг» у сучасній лінгвістиці неоднозначне і досить складне для визначення. Основні труднощі пов'язані з тим, що різні автори по-своєму пропонують вирішувати питання про обсяг поняття «сленг». У широкому розумінні сленг включає розмовну лексику і жаргонізми, але соціальні та психологічні труднощі використання сленгу роблять цей термін важким для визначення. Із лінгвістичної точки зору сленг потрібно відрізнити від таких шарів лексики, як регіональні діалекти, жаргонізми, нецензурні та вульгарні слова, хоча сленг має загальні характеристики з кожним із цих шарів. Найчастіше сленг обмежений не географічно, а локально, часто виникає всередині групи людей, об'єднаних однією сферою діяльності. Сленг використовують для встановлення або зміцнення соціальної ідентичності в межах певної групи.

Наразі сленг дуже популярний в англомовних країнах. Він використовується як у щоденній мові, так і в художній літературі. Із розвитком суспільства кількість людей, що використовують сленг, постійно зростає, особливо в США. Його сприймають різні шари суспільства, а особливо студенти коледжу, які схильні використовувати сучасні слова для формування власного стилю. Сленг відіграє надзвичайно важливу роль в американському варіанті англійської мови (відомо, що сленгу належить одна десята базового американського словника).

Ставлення до сленгу в суспільстві вельми неоднозначне. Деякі лінгвісти вважають, що його

не зовсім доречно використовувати у формальних ситуаціях через грубу і досить вульгарну стилістичну забарвленість. Однак прихильники протилежної думки вважають, що сленг відіграє важливу роль в англійській мові завдяки своєму свіжому й живому гумору, яскравому експресивному забарвленню. Не знаючи певних сленгових виразів, можна не зрозуміти деякі словосполучення в художній літературі, а також помилитися в спілкуванні з носіями мови. Так, фраза гіда «Anybody wants to take a leak?», що означає «Does anybody want to get other restroom?», у туристів, що не розуміють значення цього сленгового вислову, може викликати подив.

Слід зауважити, що дуже важливо вивчати мову в соціокультурному контексті, адже вона завжди існувала і розвивалася в тісному контакті з культурою. Неправильне використання сленгу може призвести до непорозуміння в спілкуванні. Американці говорять барвистою й ідіоматичною англійською, що має мало спільного з мовою, яку вивчають у школі. Навіть сам носій мови може зазнавати труднощів у розумінні англомовних носіїв інших культур.

Сленг ефемерний, він уривається і виходить з ужитку набагато швидше, ніж слова загального словника. Така швидка зміна вимагає постійного оновлення лексичних одиниць, іноді замінюючи їх або додаючи щось нове до наявних сленгових одиниць. Наприклад, *jambox*, *ghettoblaster* або *Brixtonsuitcase* використовували для позначення портативного касетного плеєра. Такі зміни вносять певне нововведення і свіжість у значну частину сленгу. Однак деякі сленгові одиниці живуть не дуже довго у зв'язку з постійним розвитком та прогресом суспільства. Так, *bones* – сленгове слово для позначення гри в кості, що використовувалося ще Дж. Чосером в 14 столітті і досі належить до розряду сленгу. Однак подібні слова, залишаючись у мові протягом багатьох років, часто втрачають свій сленговий статус, як-от колишні сленгові слова *jeopardy* (азартна гра) і *crestfallen* (бої півнів) набули сьогодні навіть наукового відтінку.

Сленг постійно використовується в повсякденному спілкуванні. Так, значення більшості сленгових слів схоже зі значенням слів розмовного стилю. Іноді дуже складно відрізнити сленг від розмовного стилю. На думку Флекснера, до сленгу потрібно зараховувати слова і вирази, які часто використовуються або є досить зрозумілими для значної частини спільноти, але які не вважають «прийнятними» і лише формально використовуються більшістю [5, с. 3]. Куірк же

вважає, що сленг використовується в мові, щоб продемонструвати яскраве або грайливе лексичне значення слова або вислову, характерне для звичайної бесіди певної соціальної групи [8, с. 76]. Згідно з Оксфордським Лінгвістичним Словником [7] сленг використовується всередині певної групи людей (як-от армійський сленг), людей однієї професії або певним поколінням (найчастіше молоддю і студентами).

Між компонентами американського і британського сленгу існують як спільні, так і відмінні риси. Будучи підсистемою мови, сленг має досить чітку формальну структуру. Слід зазначити, що як у британському, так і в американському сленгу виділяють ті ж основні частини мови, що і в літературних варіантах мов: іменники, дієслова, прикметники, дієприкметники і прислівники. Крім цього, сленг включає аббревіатури і стійкі одиниці.

До розряду стійких одиниць належать і «сленгові речення». До таких речень зараховують такі, що не створюються кожного разу в процесі спілкування, а відтворюються як готові компоненти сленгової мови, що і дозволяє вважати їх стійкими одиницями [3, с. 79]. Як у британському, так і в американському сленгу подібні речення-структури набувають форми:

1) експресивних висловлювань (звернення, вигуки, вигуки, які можуть змінювати своє значення залежно від контексту; негативно забарвлена лексика, тобто лайки, образи, табуйовані слова):

а) сленгові вигуки (Hey! – може бути використане як привітання, оклику, докору (AmE); Whoa, leave it – висловлює здивування або ж відразу (BrE); Look at you, huh? – висловлює повну розгубленість.(BrE));

б) лайки (bloody (BrE) – найбільш часто використовується як лайка, ближче до американського damn; feck / feck off [orig. Ireland] – більш м'який синонім слова fuck / fuck off; crap (AmE) – дрянь, брехня, щось марне; Holy crap! / Holy cow! (AmE) – Чорт забирай! / Офігеть! / Жесть!; Bastard / dirty bastard (AmE / BrE) – гад, покидьок тощо;

в) звертання (ladies (BrE), dork (AmE) син. nerd, geek, (Bro (AmE / BrE));

г) вигуки (Get in! (BrE) – Так тримати! Blas(t)! (AmE) – букв. удар, потрясіння, шок; Cool! (AmE / BrE) – Здорово, кльово, прикольно);

2) спонування до дії (Go to blazes! – Іди під три чорти! (AmE); Put a sock in it! – Замовкни! (BrE); blab(Blablabla) (BrE / AmE) – букв. пуста розмова, базікання, балаканина);

3) питання (You guys bitching? – Як справи? (AmE); All right (mate)? (BrE) – Як справи?).

За формою створення американського і британського сленгу можна виділити такі типи:

1) словотворчість – винахід нових слів, що раніше не існували: nerd (AmE), bovvered (BrE);

2) переосмислення вже наявних слів, тобто наділення наявних слів або фраз новими значеннями: Bingo! (AmE), Footprint (BrE);

3) утворення нових слів у результаті переходу з однієї частини мови в іншу: You are so Obama (AmE), napster(AmE);

4) конструювання нового слова з частин наявних (початку одного і закінчення іншого або створення від однієї фрази, що складається з декількох слів одного слова: bromance (brother + romance) (AmE), yummilicious (yummy + delicious) verydelicious (AmE), mandals (man + sandals) men'ssandals (BrE));

5) скорочення й аббревіатури: presch – скорочення від precious; bro – скорочення від brother; ta – thanks (AmE / BrE); IOU – I owe you; PHAT – Pretty Hot and Tempting (AmE); TTFN – “ta ta for now” – goodbye! (BrE);

6) суфіксація: pukey – person that pukes every time they drink – slang puke “to vomit” (AmE), Frenchy – a French kiss (BrE);

7) запозичення з інших джерел: chick (AmE), feck (BrE).

Однак існують певні особливості, що відрізняють американський сленг від британського. По-перше, американський сленг найчастіше містить гострі, образливі, пихаті висловлювання. Особливість сленгу полягає в його рідкісному орієнтуванні на загальноприйняті правила, тому американський сленг є більш мінливим і продуктивним. По-друге, американський сленг відомий своїми творчими можливостями завдяки таким майстрам літератури, як Artemus Ward, O.Henry, George Ade і Walter Winchell.

Американський сленг також надзвичайно багатий синонімами, найродючіші з яких черпають початок у таких темах, як уживання алкоголю, наркотиків, гроші, секс тощо. Так, у словнику жаргонної лексики [4, с. 139] можна знайти численні синоніми для визначення помірною сп'яніння: “beery”, “bemused”, “Bosky”, “buff”, “corned”, “elevated”, “foggy”, “fresh”, “hazy”, “Kisky” тощо. Крім того, існує ієрархія американського сленгу відповідно до ступеня вульгарності сленгових висловів. Чим нижче соціальні прошарки суспільства, де зародилося певне слово, тим конкретніше і точніше значення воно передає.

Можливо, стислість не є головною характеристикою американського сленгу, але це одна

з головних його особливостей. Стислість досягається за допомогою усічення (*vamp* – *vampire*, *mutt* – *mutton head*, *fan* – *fanatic*).

Що стосується лінгвістичних особливостей американського сленгу, то потрібно зазначити, що головними способами словотворення є словоскладання, афіксація і скорочення. Словоскладання – найбільш поширений метод словотворення американського сленгу: *whatdycallem*, *attaboy*, *booze-foundary* тощо. Також американці часто використовують афіксацію і суфіксацію: *permagross*, *permanerve*, *permagrim* з'явилися від префікса *perma* – «велика кількість чого-небудь». А такі американські сленгізми, як *pro*, *mike*, *rix*, *photoandad*, створені шляхом скорочення.

З усіх соціальних груп молодь є найбільш схильною до використання і реконструкції сленгу і нетрадиційної мови. Вона найбільш соціально динамічна і сприйнятлива до різних змін у моді, поглядах, стилі, а також у мові. У сучасному суспільстві студенти становлять численну підгрупу серед молоді, яка заслуговує спеціального дослідження, тому що створює свій особливий словник. Відмінності між сферами використання і поширеністю сленгу молоді та студентства Великобританії й Америки змушує задуматися про відмінності в соціальних середовищах. Безсумнівно, одні соціальні групи є більш схильними до створення і використання сленгу, ніж інші. Загалом, уважається, що американці набагато більше тяжіють до використання неофіційної й нетрадиційної мови, ніж британці. Якщо вважати, що сленг найчастіше розвивається в нечисленних групах, то можна стверджувати, що повсякденне життя студентів американських університетських містечок залучає їх до стилю життя, пов'язаного зі щоденним уживанням сленгу. А британські студенти, з іншого боку, найчастіше проживають у сім'ях, схильні використовувати більш стандартну мову. Звідси, скажімо, виникає недолік студентського сленгу в Іспанії, де навряд чи можна говорити про таке поняття, як «життя університетського містечка».

Американський студентський сленг становить значні труднощі в розумінні. Це зумовлено прагненням молоді встановити контакт у спілкуванні за допомогою фамільярності, інтимності. Через невідповідність і спонтанність мови, відсутність детального продумування змісту розмови, а також експансію молодіжного жаргону збільшується розрив між «академічною» мовою, орієнтованою на зразковий *Oxford English*, і мовою, що використовується в реальному повсякденному спілкуванні.

С. Б. Флекснер вважає молодь найактивнішим елементом, що формує американський сленг [5, с. 55]. Значну частину одиниць студентського сленгу становлять ті лексичні одиниці, які є дублетами нейтральних або розмовних одиниць. Установка на розмовність, невимушеність, знання одне одного та ситуації сприяє проникненню в мову тих лексичних одиниць, які не порушують обстановки невимушеності: *roaddog*, *dude*, *boogerhead-chap*, *pal*, *fellow*, *bud*, *guy*, *chum*, *mate*, *friend*, *associate* (товариш, приятель, друг, компаньйон); *wench*, *gooeu-girlfriend* (подружка, кохана дівчина); *bank*, *yen*, *duckets*, *spent*, *bones*, *benjamin*, *loot-money* (гроші, бабки, зелені); *buzzcrusher-killjoy* (зануда, людина, що отруює задоволення іншим, буркотун); *to lunch-to go crazy* (звихнутися).

Особливої уваги заслуговує та частина студентського сленгу, яка становить емоційно забарвлену лексику (найчастіше з глузливою, іронічною або пародійною конотацією), що характерно для будь-якого професійного жаргону, наприклад: *basen* та *police* – поліцейські; *beef* та *probleem* – розбіжність, проблема; *buffalo chick* та *fat female* – жінка з надмірною вагою; *mule with a broom* та *a very ugly girl* – дуже негарна дівчина; *fruit* – *a looser*, *stupid person* – дурень і багато інших. Як видно з вищенаведених прикладів, під час створення цих одиниць значну роль відіграє метафоричне зміщення значення слів.

Студентський сленг є проникним для лексики, запозиченої з інших професійних груп і групових жаргонів, а також слугує джерелом запозичень для цих соціальних діалектів: *hooch*, *tree*, *buddak*, *cripps*, *doobie*, *hronik*, *smokeytreat* – марихуана; *to get one's johnny*, *blaze (on)*, *burn*, *pulltubes*, *play monopoly* – курити марихуану; *el*, *reefer* (з лексики *BlackEnglish*), *spliff* – сигарети з марихуаною; *fiend* – перебувати в залежності від марихуани; *blew out* – що перебуває в стані сп'яніння або порушення під впливом марихуани. Студентська молодь увела близько 30% сленгізмів, які становлять табуйовану лексику, що належить до сексуальної сфери. Велику групу слів студентського сленгу також становить лексика, пов'язана з уживанням алкоголю і вечірками (*chill* – розслабитися; *have arms*, *chizzil* – влаштувати вечірку; *raizedarroof* – добре провести час).

Отже, характеристикою американського студентського сленгу є негативна ціннісна орієнтація, що є загальною для форм спілкування всередині групи і соціальних ситуацій використання сленгу. Цим, імовірно, пояснюється переважання сленгізмів із домінантами «вечірки», «алкоголь», «відно-

сини», тоді як сленгізми з домінантою «навчання» становлять незначну кількість (3%).

Абревіатури, акроніми та усічені форми, які широко використовуються в студентському сленгу, частіше вживаються в конспіративній функції (B.D.S. – Big Dick Syndrome «самовпевнений»), а також із метою мовної економії (I.T.Z. – doing well «справи йдуть добре», I's – ID водійські права). Чимало сленгізмів утворено шляхом усічення: zapizza, fam – family – сім'я, fundas – fundamentals, basics – basic subjects – основні предмети.

Особливе місце серед одиниць молодіжного американського сленгу посідає досить велика група сленгізмів, представлена вигуками, які надають експресивного забарвлення висловлюванню і слугують засобом безпосереднього вираження почуттів і волевиявлення. Найчастіше вони становлять короткі вигуки або звуконаслідування і висловлюють:

а) різні ступені подиву: bonk! chyaa! eesh! flipmode! Oh my goshness! shnikies!;

б) згоду: bet! dude! shoots for real! ah ... ja!;

в) незгоду: bet! dude! negotary! ta huh!

Висновки і пропозиції. Таким чином, сленг можна оцінювати по-різному: вважати його шаром лексики, що засмічує мову, або підкреслювати його експресивну роль у збагаченні словникового складу мови. Така відмінність у підходах легко пояснюється неоднорідністю сленгу, до якого (разом із яскравими образними виразами) входять вульгарні й образливі слова. Сленг є дуже цікавим психолінгвістичним і культурологічним феноменом, який може бути відображенням життя не

тільки окремої мовної особистості, а й колективу (соціуму), що його створив.

Американський сленг, на відміну від британського, має вульгарне стилістичне забарвлення і характеризується постійним пошуком новизни, мінливістю і безтурботністю через прагнення слідувати впливу моди. Головним джерелом поповнення лексики американської мови є студентський сленг. Мовні процеси, що розгортаються в студентському сленгу, роблять його природною експериментальною лабораторією для спостереження за мовними змінами в соціальному контексті.

Сленг, зокрема молодіжний, нині залишається досить складним і маловивченим явищем в аспекті теорії перекладу. Проблеми, що виникають під час перекладу молодіжного сленгу, зумовлені характером контексту; емоційно-експресивним забарвленням та стилістичним відтінком сленгового слова, які необхідно передати, щоб не спотворити задум автора оригіналу; виникненням сленгових слів на основі слів літературної мови, від яких утворені одиниці сленгу; необхідністю врахування використання під час їх утворення практичних компонентів значення популярної одиниці сленгу; наявністю еквівалентної лексики в мові перекладу, її специфікою; читацькою аудиторією, на яку розрахований переклад; сферою вживання. Для того, щоб перекласти сленгові слова в художньому творі, перекладач має детально вивчити умови написання тексту, позицію автора оригіналу, історичну епоху, використовувати фонові знання, інформацію про ситуацію використання відповідного сленгового слова, творчий досвід, майстерність та загальну ерудицію.

Список літератури:

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык. Москва : Наука, 2006. 384 с.
2. Гальперин А. И. Очерки по стилистике английского языка. Москва , 1972. 460 с.
3. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка. Москва, 1986. 224 с.
4. De Klerk, V. Hall. New Dictionary of American Slang. New York : Harper and Row, 1986. 375 p.
5. Flexner S.B. New Dictionary of American Slang / Comp. by R.Chapman. New York : Harper and Row, 1986. 498 p.
6. Greenough J. B., Kittredge G. L. Words and their Ways in English Speech. New York : The Macmillian, 1989. 318 p.
7. Oxford Essential Dictionary. Oxford University Press, 2000. 1196 p.
8. Quirk, Randolph. A Comprehension Grammar of the English Language. New York: Longman Group Ltd., 1995. 176 p.

Viediarnikova T. V. SPECIFIC FEATURES OF MODERN AMERICAN AND BRITISH SLANG-FUNCTIONING

The article analyzes specific features of the use and functioning of youth slang in the American and British English. The origin of the concept of "slang" is highlighted, its types, semantic and functional features of slang lexical units are analyzed, semantic differences between slang and other layers of low-used vocabulary are determined, peculiarities of their classifications are named and slangs in various spheres of communication are studied. The idea is postulated that slangisms belong to the non-literary, passive, stylistically colored vocabulary

of low style, low stylistic tone and are constantly updated. The paper notes that slangs are characterized by: expressiveness, rudeness, humor, a shade of ignorance, which are not differentiated but descriptive in nature and can be applied to all layers of vocabulary of low stylistic tone. Slang words and expressions are emotionally colored and often used figuratively. Slang is a part of vocabulary that changes meaning too quickly. If a word or expression loses its novelty, it is replaced by new slang. This is alternative vocabulary. Slang cannot exist in the past, but it is constantly updated. Youth slang is characterized by liveliness, flexibility and unexpected wit. Slang is a constant word formation based on the principle of language play. Slang is used deliberately in colloquial speech in a purely stylistic purposes, namely: to create the effect of novelty, unusualness, to convey a certain mood of the speaker and to avoid clichés. As a result, slang has been proved to have a wide range of sources. Many people, especially young people, use slang in their speech because they want to be modern, stylish. Others use slang as a means of communication, which has a touch of openness, informality, expresses sociability and ease of communication.

Key words: *slang, slangism, American English, jargon, neologisms, abbreviations.*